

درس تاریخ معماری منظر

۵ - منظر پردازی و باغ سازی اروپا

پارک سازی برای عموم در قرن ۱۹ و ۲۰ (بخش دوم، فرانسه: «۲ پارک های جنگلی حومه»)

دکتر لادن اعتضادی

دانشگاه شهید بهشتی

دانشکده معماری و شهرسازی

گروه معماری منظر

۱۴۰۰

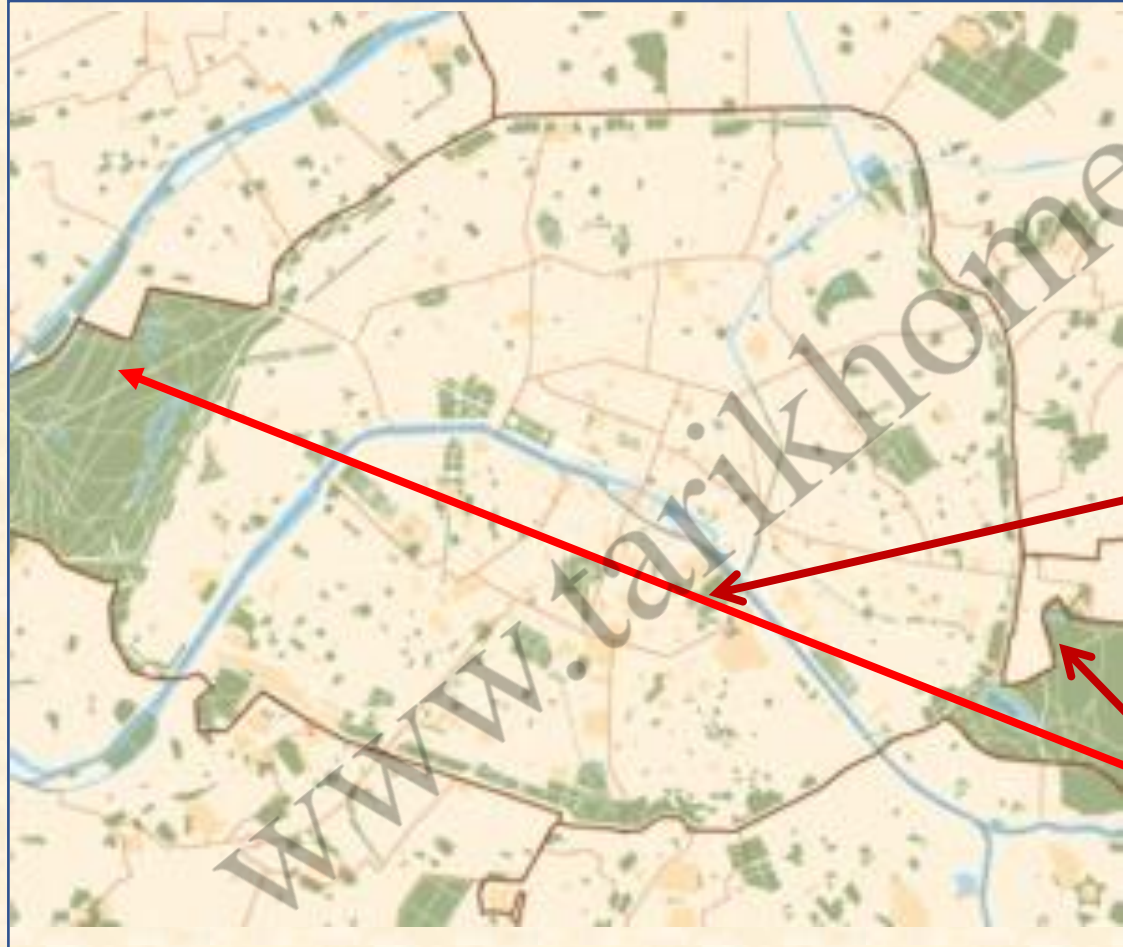
پارک‌های عمومی فرانسه «۲»:

الف: پارک‌های جنگلی حومه پاریس قرن ۱۹

پارک‌ها و فضاهای سبز پاریس و حومه

تبدیل کاخ - باغ‌های بزرگ سلطنتی درون شهر و نیز زمین‌های رهاشده، به پارک عمومی در پاریس بعد از انقلاب .
دو جنگل همجوار پاریس که شکارگاه سلطنتی بودند، به شهر ملحق و به عنوان «پارک عمومی» مورد استفاده قرار گرفتند.

بوا دو «بولونی» در غرب
و
بوا دو «ونسن» در جنوب شرق

پارک‌های کوچک درون محله‌ای

پارک‌های بزرگ حاشیه شهر
بیش از نیمی از پارک «ونسن» در این
نقشه نیست.

طراحی پارک‌های جدید و جنگل‌های موجود، به سبک طبیعت‌گرای انگلیسی و کاشت وسیع گیاه و درخت در زمین‌های بایر .

پارک های شهری و جنگل های معروف پاریسی زمان هوسمان

و کاخ - باغ ها که معروف که امروزه پارک عمومی هستند.

دو پارک جنگلی همجوار شهر:

*Bois de Boulogne

*Bois de Vincennes

سه پارک داخل شهر:

*Parc des Buttes-Chaumont

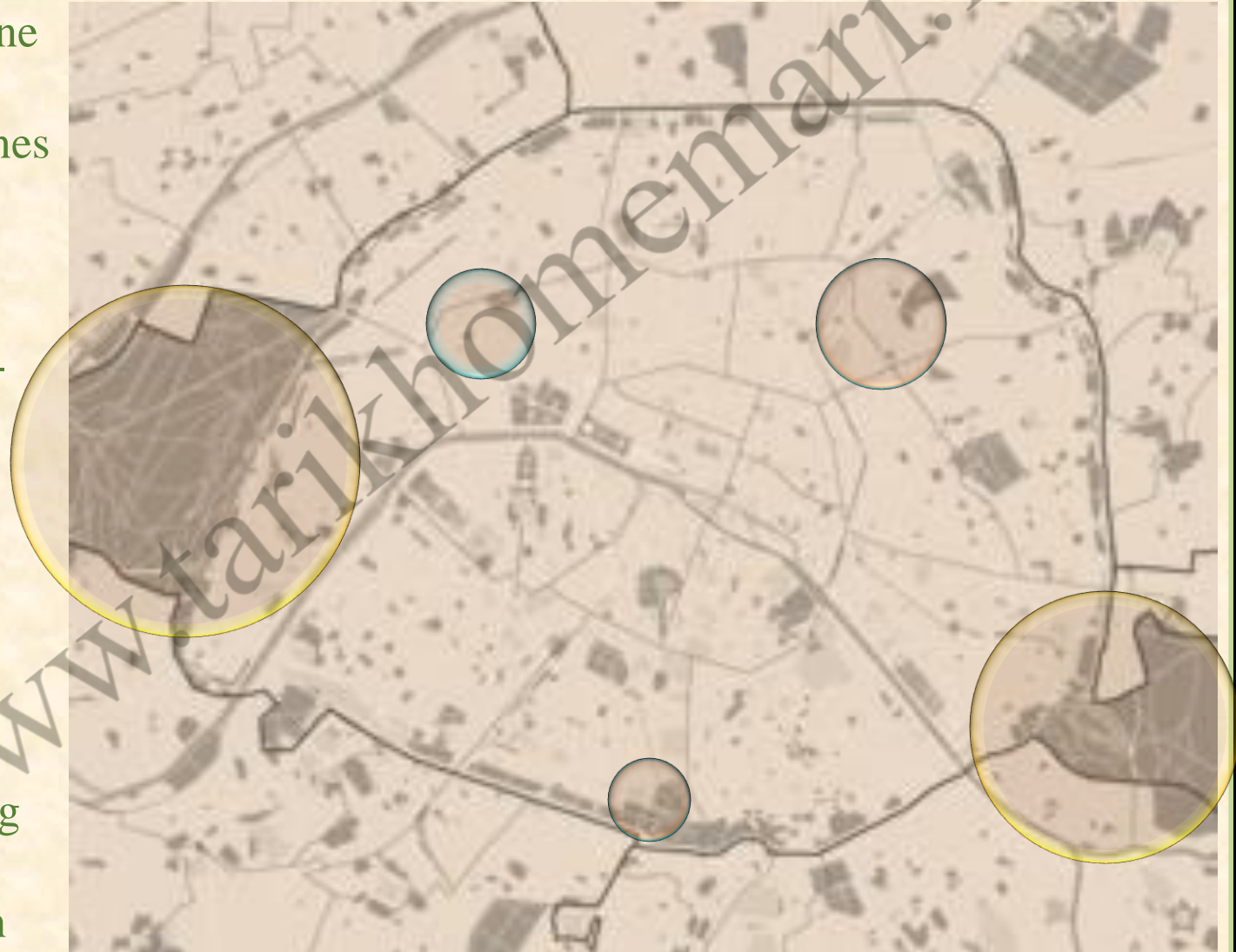
*Parc Monceau

*Parc Monsouris

دو کاخ - باغ :

*parc luxembourg

*Tuileries garden

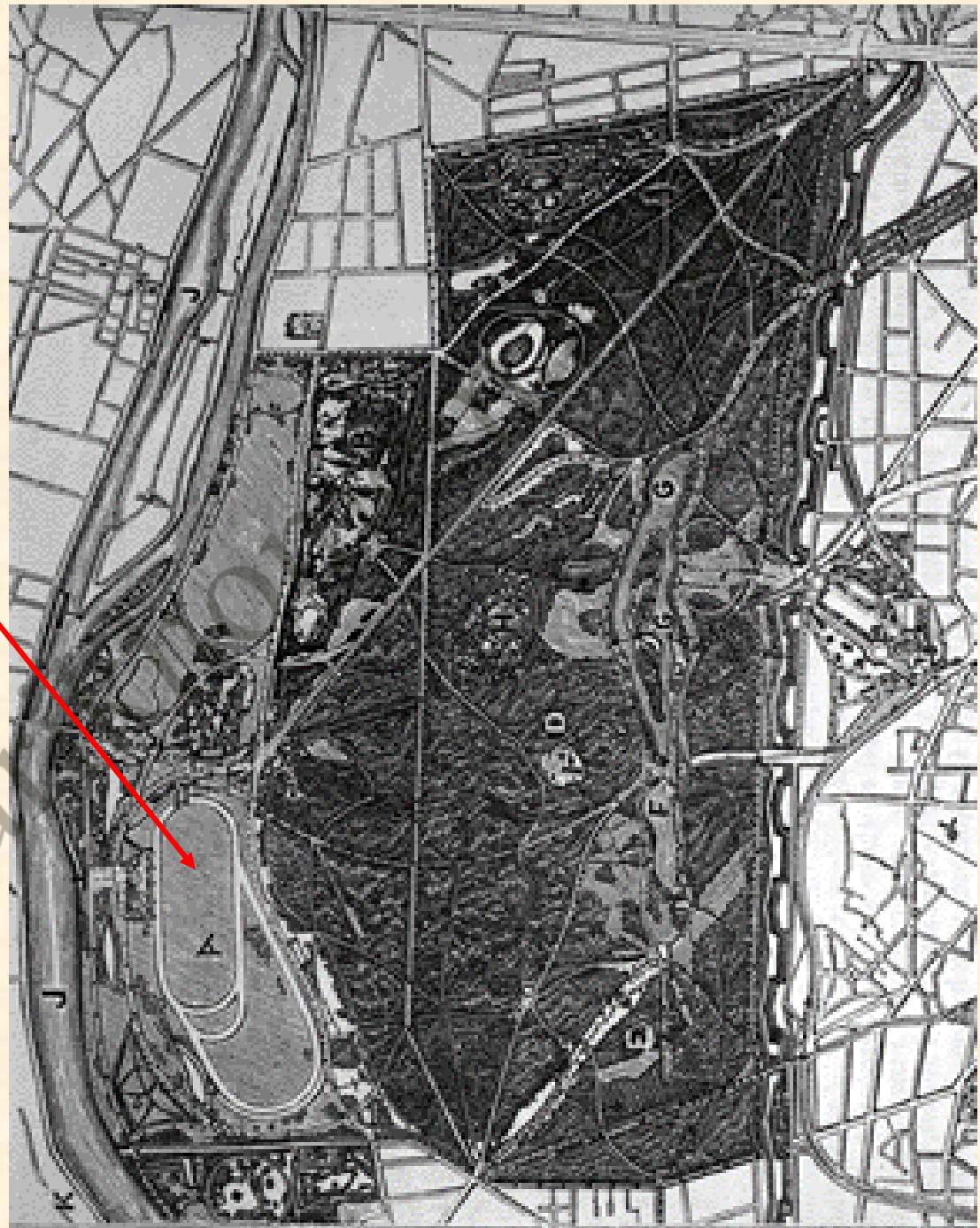
نقشهء پارک جنگلی

«بوا دو بولون» ،

پاریس ۱۸۷۹

مسیرهایی که مهندسی به نام
Alphand طراحی کرد و ساخت.

A در نقشهء راست محل هیپودروم است.

Jean-Charles Adolphe Alphand 1831-1903 :French Architect & Designer.

Alphand entered the [École polytechnique](#) in 1835 and continued his engineering studies at the prestigious [École des ponts et chaussées](#) in 1837.

He began his career as an engineer in the coastal city of [Bordeaux](#), working on improvements to the port, railways, and other infrastructure.

It was in Bordeaux that Alphand met and earned the trust of [Baron Haussmann](#), who was the Prefect of the Gironde province.

In 1854, the year after Haussmann was promoted to the powerful role of Prefect of the Seine (Paris) by [Napoleon III](#), Haussmann hired Alphand as chief engineer of the [Bois de Boulogne](#), a role which soon expanded into director of the newly formed parks department (Service des Promenades et Plantations), and later into an all-around director of public works. Under Napoléon III, Alphand participated in the renovation of [Paris](#) directed by [Baron Haussmann](#) between 1852 and 1870, in the company of another engineer [Eugène Belgrand](#) and the landscape architect :[Jean-Pierre Barillet-Deschamps](#).

He created walks, parks and gardens designed to embellish and sanitize Paris. He also remodeled the Bois de Vincennes and Bois de Boulogne for public.

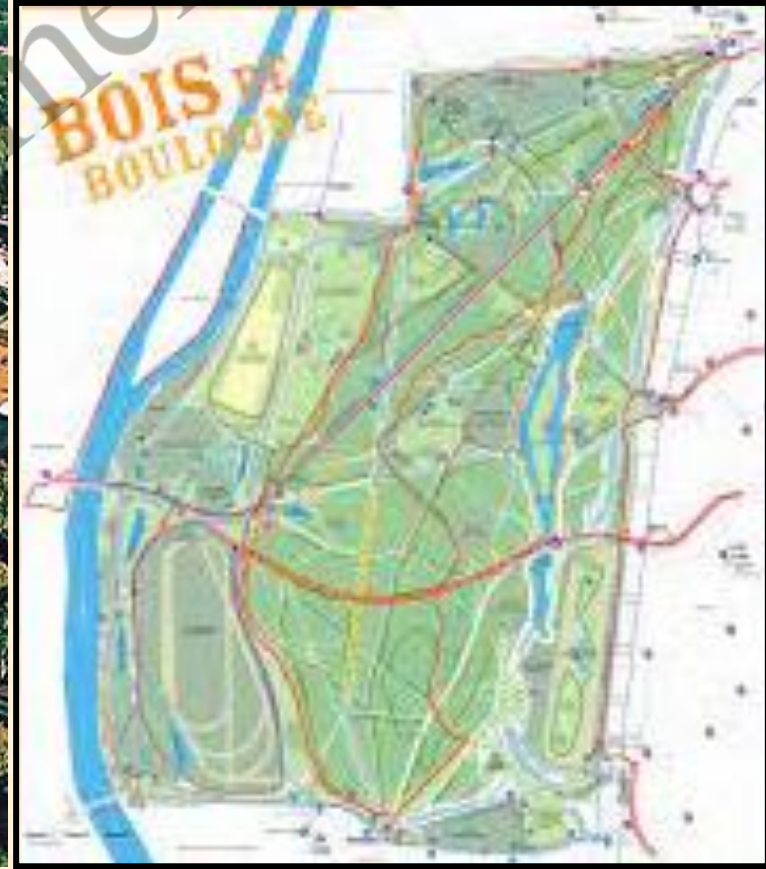
ژان پیر دوشان معمار منظر

آلفاند مهندس راه و ساختمان

Bois de Boulogne

سامان‌دهی و احداث پارک عمومی در جنگل سلطنتی و شکارگاهی «بولونی» در سال ۱۸۵۲ در حومه غربی پاریس.
با مساحت: ۸/۴۵۹ کیلومترمربع که ۲/۵ برابر CENTRAL PARK نیویورک است.

همجواری این جنگل بزرگ با شهر پاریس مرکزی در تصویر بخوبی دیده می‌شود.

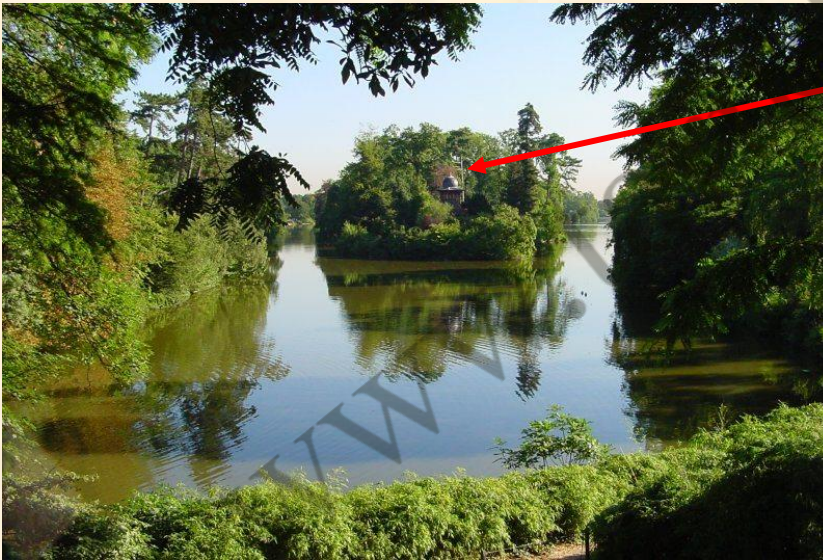
Bois de Boulogne

این پارک عظیم

دارای دو دریاچه با اختلاف ارتفاع از یکدیگر در شرق پارک است که اتصال دریاچه‌ها ایجاد آبشار می‌کند. (علاوه بر آن دو، برکه‌هایی در چند نقطه پارک وجود دارند.)

دریاچه پایینی دو جزیره دارد که با راهی به هم متصل هستند.

تصویر پایین چپ یک «فولی» داخل جزیره را نشان می‌دهد.

یک جزیره رمانتیک با فولی. قابلیت قایقرانی پارویی:
از اواسط نوامبر تا اواسط فوریه قایق‌ها در اختیار عموم هستند.

Bois de Boulogne

حضور گونه های گیاهی متنوع و مقاوم،
پارترها و گوشه هایی دارای باغسازی باروک،
فولی ها و «کیوسک رویال»،
۳۵ کیلومتر راه پیاده رو،
۲۹ کیلومتر راه اسب رو،
امکان قایقرانی در دریاچه،
امکان ماهیگیری در آبگیرها،

حس بودن در طبیعت بکر و بیکران یک حس رمانتیکی

Bois de Boulogne

آبشار و «گروتو»، به سبک «سیکرت گاردن»های ایتالیا، بارگشت به این نوع آثار از نتایج روحیهٔ رمانتیک گرا در باغسازی قرن ۱۹ انگلستان و اروپا است.

بالا چپ: گروتو و آبشار و آبگیر پایینش (خلق صورتی مشابه اما با تفکری متفاوت)

Grand
Cascade
(water
fall)

تصویر چپ
پایین:
جویباری
در میان
جنگل و
تجربهٔ لمس
آب و عبور
از آن.

برداشت رمانتیکی از عناصر باغ‌سازی رنسانسی ایتالیا (صخره و گروتو توسط باغ‌سازان قرن نوزده انگلستان و فرانسه)

اقتباس از باغ‌های رمزآلود (سیکرت گاردن) رنسانسی (در رنسانس این فضاها بر اساس رجوع به اساطیر و افسانه‌ها ساخته می‌شدند)،
توسط باغ‌سازان رمانتیسیست انگلیسی و فرانسوی قرن نوزدهم.

بعد از انقلاب باغ‌سازی باروک نماد استبداد سلطنتی بود و بسط تفکرات رمانتیکی قرن نوزده باعث شد فرانسویان به سبک انگلیسی روی آورند.

Bois de Boulogne

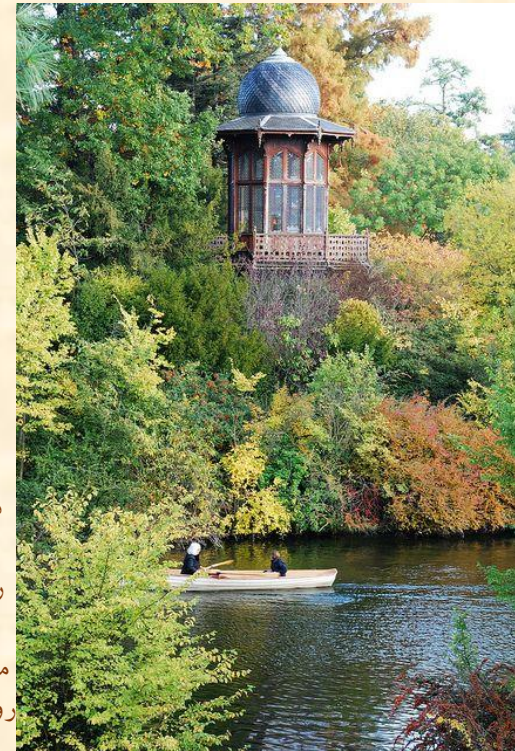
این جزیره یک فضای رمانتیک و موضوع نقاشی‌های رمانتیک بود.

همانگی منظرپردازی طبیعت‌گرایانه انگلیسی بادیدگاه رمانتیک، درباغ‌های فرانسه.

«رویال
کیوسک»
داخل
جزیره
در یکی از
دریاچه‌ها
یک «فولی»
محسوب
می‌شود.

آرایش
درختکاری و
درختچه‌ها و
رنگامیزی که
خلق فضا
می‌کنند. نشان
روحیه رمانتیک
زمانه‌اند.

Bois de Boulogne

گلکاریِ درهم، به سبک جدید در باغ‌های رمانتیکی، حتی اگر باغچه‌ها با نظم باروک باشند.
پرورش درهم
گل‌هایی از یک
گونه یا چند گونه،
در تضاد با سبک
گلکاری در پارترها،
نمایشی از
رمانتیک‌گرایی.

تصاویر بالا و
چپ نوعی
اکلکتیسم در
باغ‌سازی
یعنی ترکیب
نظم باروک با
نظم طبیعی و
رمانتیکی است.

Bagalette Rose Garden

باغ گل رز در
«بوا دو بولونی»
نمونه‌ای از گلکاری به
سبک باغ‌های
رومانتیک‌ی قرن نوزدهم.

گلخانه سازی با مصالح فلز و شیشه همچون انگلستان در فرانسه

این گلخانه ها غالباً کارکرد بوتانیک و تحقیقاتی داشتند از جمله این نمونه که به نام Serres d'auteuil در «بوا دو بولونی» با انواعی از درختان و گیاهان سرزمین های دیگر وجود دارد.

Serres d'auteuil

فضای داخل گلخانهٔ عظیم بوتانیکال در «بوا دو بولونی»، همزمان فضایی گردشگاهی برای عموم نیز هست.

Aviary

قفس عظیم پرندگان در این پارک
هم جهت تحقیقاتی دارد و هم
گردشگاهی برای مردم عادی است.

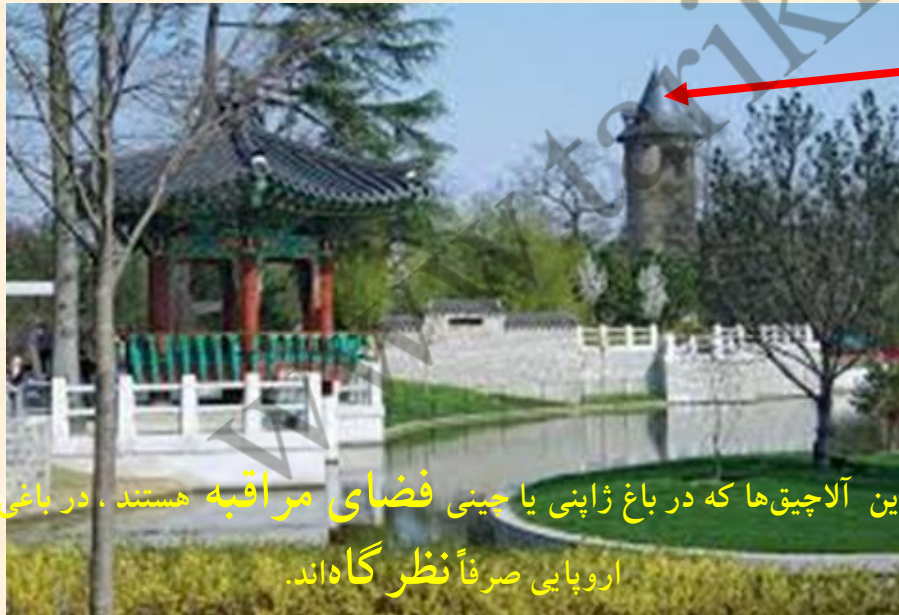
La volière.

بازسازی حال و هوای شرقی یک موضوع رمانتیک.

رواج رهاسازی پرندگان غیر بومی
همچون گیاهان غیر بومی که پی آمد
استعمار بود، اکنون ارضا کننده روحیه
رمانتیک است.

کاربرد عناصر شرق دور یا «قرون وسطا» در جهت رمانتیک گرای

این آلاچیقها که در باغ ژاپنی یا چینی فضای مراقبه هستند، در باغی
اروپایی صرفاً نظر گاه اند.

گرفته برداری غیراصیل از باغ سازی ژاپنی

«اکلکتیسم» معماری قرن نوزدهم در باغ سازی

ترکیب رمانتیک گرایی با نو کلاسیک گرایی به عنوان خاطره برانگیزی از دوران های گذشته.

حضور مجسمه های تاریخی کلاسیک و یا تاریخی
سرزمین های بیگانه و کاربرد یادمان های ساده شهدا در
باغ سازی «بوادو بولونی» در ترکیبی رمانتیکی با گیاهان.

تفاوت
کلاسیک گرایی
رسانسی
با نو کلاسیک
گرایی قرن
۱۸ و ۱۹ را
دانشجویان باید
بدانند یا
پرسند.

Bois de Vincennes

رمانتیک‌گرایی در طراحی پارک به کمک
گروتو، آبشار و کوه مصنوعی و فولی، دالان سبز غیر
منظم و وحشی‌نما، مجسمه‌های غیر کلاسیک گرا و حتی
بعداً مدرن، عینیت یافت.

بخشی از پارک - جنگلی «ونسن»

- مجسمه از مردم عادی یا روستایی در
Human parc در «بوا دو بولونی»

- مجسمه با موضوع آثار شکار در
دوران گذشته این پارک.

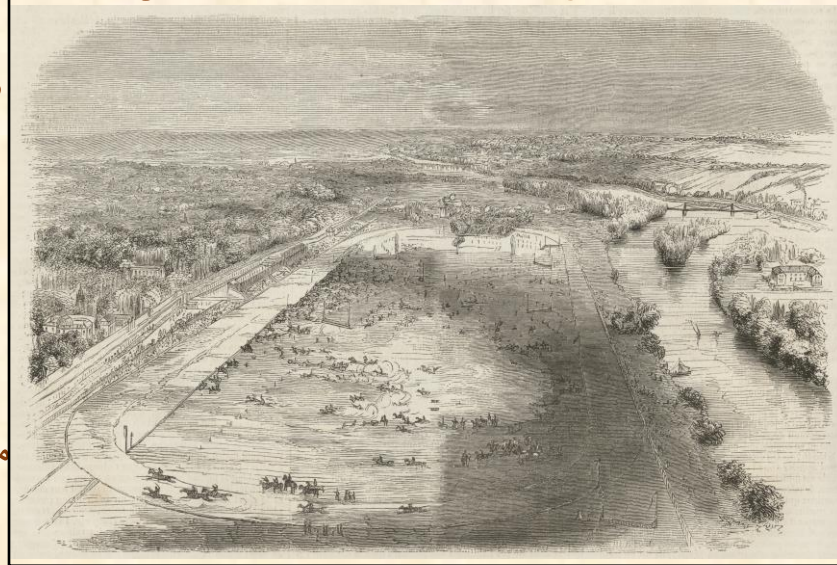

امکانات مدرن
و کلاسیک
برای
گذران
اوقات فراغت
در طبیعه
«مدرنیته»
در پارک‌های
عمومی برای
شهروانشینان
قرن ۱۹ پاریس

سوارکاری اشراف در
پارک، همزمان
کالسکه رانی و قدم
زدن، کافه نشینی و
دوچرخه سواری
بانوان نماد بورژوازی
مدرن در تصاویر چپ.

تصویر پایین: زمین سوارکاری در بوادو بولونی که در
قرن نوزده به یک «هیپودروم» با جایگاه تماشاگران
تبدیل شد. این جایگاه در تصویر بالا دیده می‌شود.

ادامهٔ افزودن تجهیزات و امکانات مدرن و مورد نیاز جامعهٔ شهری در قرن ۲۰ و ۲۱ در پارک «ونسن»

مجسمه‌هایی که به این پارک هدیه شدند.

Louis Vuitton Foundation, (Gallery)
by: Frank Gehry.

بخش‌های مدرن پارک «ونسن»، پاریس قرن ۲۱

Bois de Vincennes

Zoological Park

جنگل شکار گاهی دوران سلطنت

و

پارک وحش و حیوان شناسی معاصر فرانسه

دومین پارک جنگلی با سه برابر وسعت نسبت به سنترال پارک

نیویورک

«بوا دو ونسن» (منطقه ۱۲)

Bois de Vincennes

آثار پیش از انقلاب در «بوا دو وِنسن»

– دژ سلطنتی
نزدیک پارک،

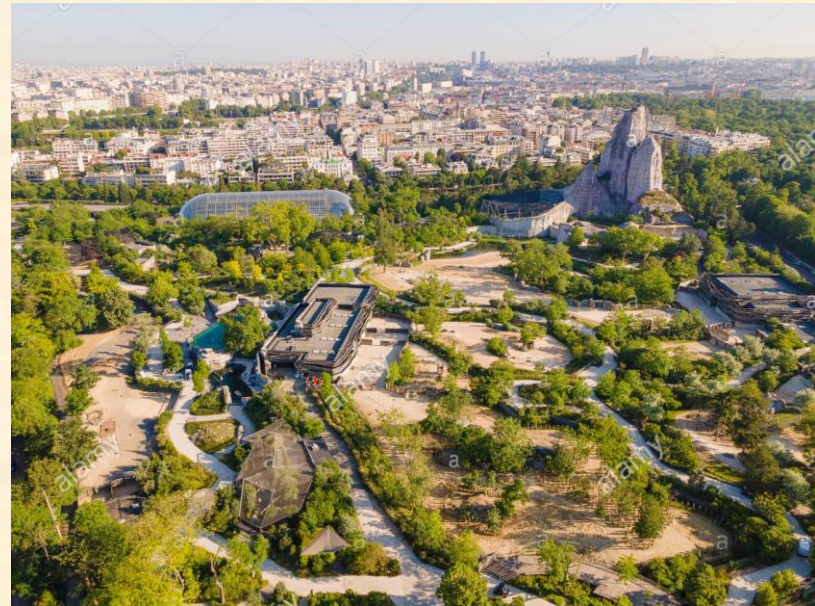
– صحنه شکار
قرون گذشته در
پارک
شکارگاهی،

– پیرامید یاد بود
لویی ۱۵ در پارک
«وِنسن»

محوطه باغ حیوان‌شناسی (اصطلاحاً باغ وحش) در پارک جنگلی « وَنسِن»، پاریس (صخره‌ها مصنوعی هستند).

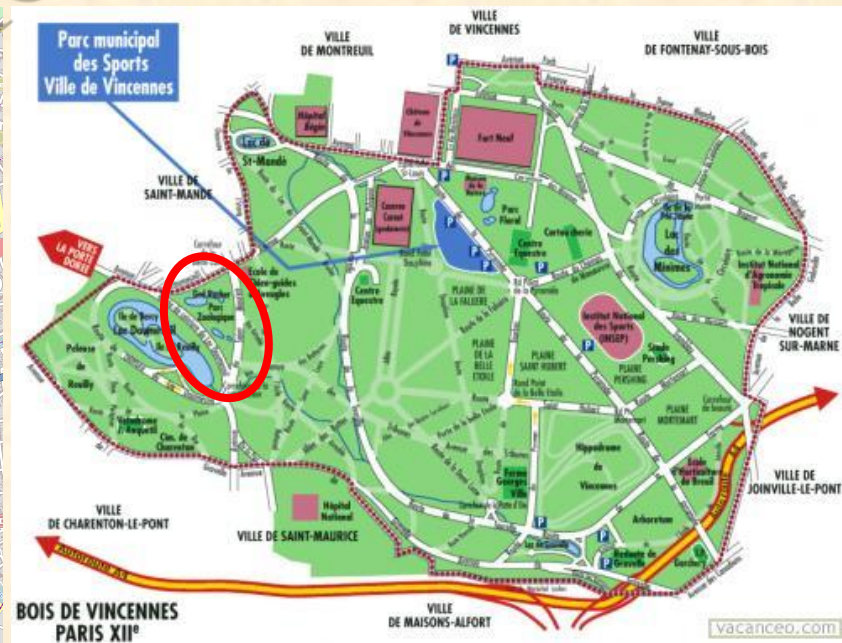
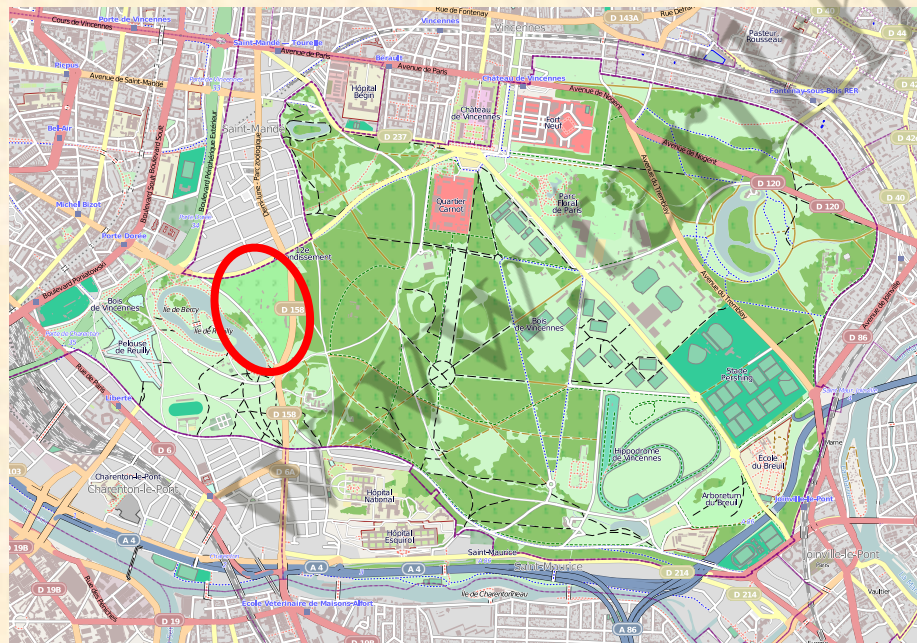
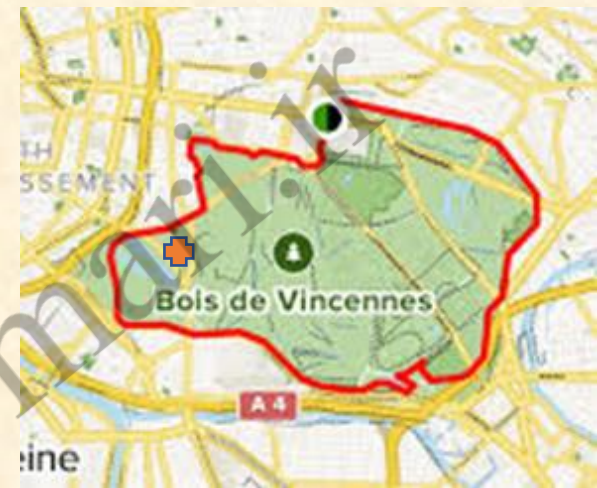

Bois de Vincennes & Zoological Parc

نقشه و جای پارک وحش در
پارک جنگلی عظیم «ونسن»

جنگل شکارگاه سلطنتی که در قرن
۱۹ به شهرپاریس الحاق و به سبک
انگلیسی برای استفاده عموم طراحی
شد، با مساحت ۹/۹۴۷
کیلومترمربع که سه برابر بزرگتر از
CENTRAL PARK است، یک بخش
مهم آن پارک وحش و حیوانشناسی
فرانسه است.

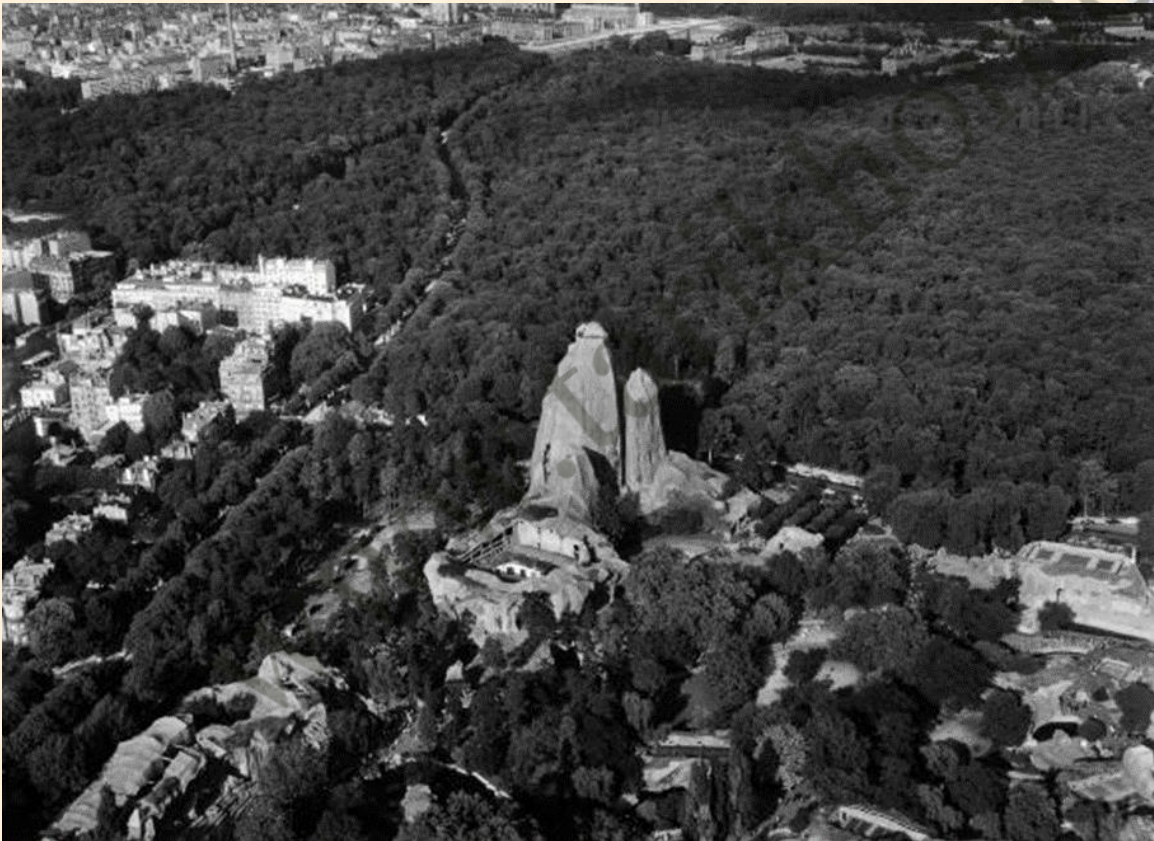
محوطه باغ وحش و کوه بلند مصنوعی به مثابه
نشانه محل پارک وحش

محدوده پارک در نقشه پاریس

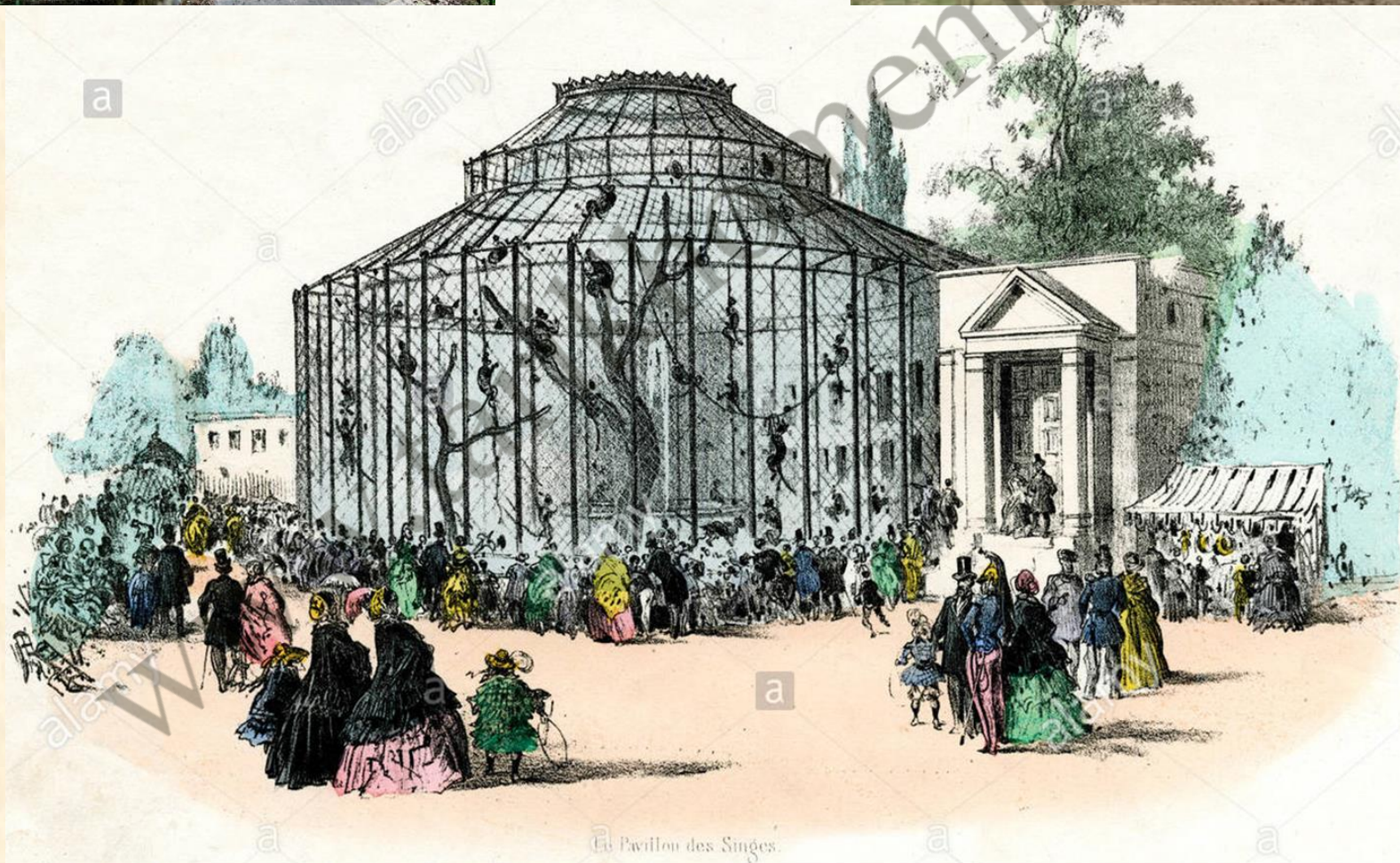
Zoo & Lac
de Saint Mandé

جنگل عظیم پشت پارک وحش «ونسن»
پاریس

قفس میمون‌ها،
محل زرافه‌ها
و
لانهٔ خرس‌ها

«گالری» گیاهان و حیوانات
تروپیکال و فضای «تور» پوش
برای نگهداری پرندگان.

در گلخانه دیگری گیاهان شرق
دور و «بن سایی» پرورش داده
می شود.

این پارک دارای یک
Arboretum یا پارک
درخت شناسی (درختستان) هست.

گلخانه گیاهان شرق دور و پرورش «بن سای»

نام: *Quercus*
عنوان: *Quercus*
موقعیت: *China*
سابقه: *1980*

درختستان علمی - تحقیقی یا Arboretum

وجود انواع درختان عجیب و غیر بومی و درختچه‌های گلدار در یک «آربروتوم»، جذابیت و زیبایی خاصی به باغ می‌بخشد که علاوه بر جنبه علمی - تحقیقی، از زیبایی رمانتیک نیز برخوردار است.

برکه‌ای در بالا با آبشاری مصنوعی و طراحی شده و برکه‌ای در پایین

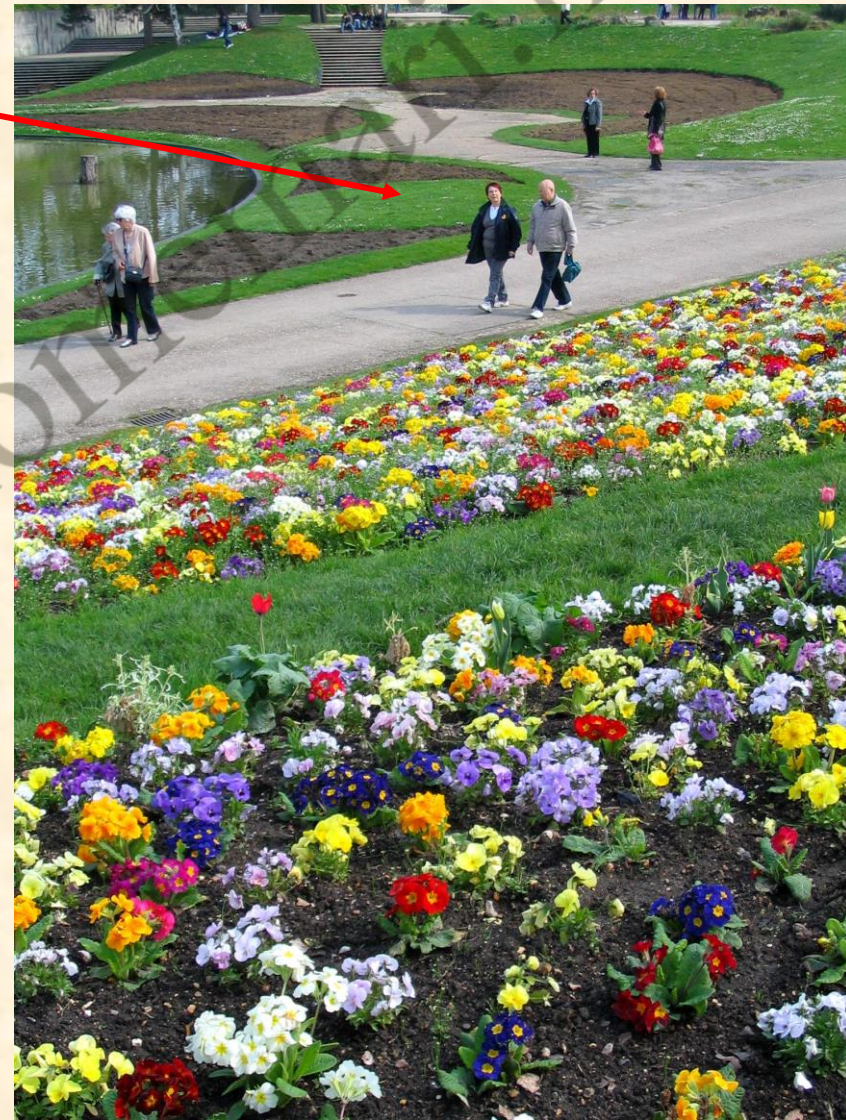
آبگیر فلامینکوها در پارک جنگلی و
آبشاری به نام «بهار»
Printemps

این آبشارها و صخره‌های مصنوعی
گرچه کلیت آن‌ها از گروتوها و
آبشارهای رنسانسی اقتباس شده اما
کپی‌برداری فرمال و حتی معنایی از
آنها نیست، بلکه بیانی رمانتیک است.

در رنسانس صورتی روایی از
افسانه بودند و در اینجا صرفاً منظر
پردازی طبیعت‌گرایانه برای اشاره به
مفهوم احساس برانگیز
Sublime هستند.

Parc Floral & Arboretum in Bois de Vincennes

گلکاری به صورت «درهم» و ایجاد ترکیب رنگی متنوع، بدون بستر طراحی شده‌ی منظم مانند پارترها، گلکاری حتی در فضای بین درخت‌ها از ویژگی‌های رمانتیک‌ی باغ‌سازی قرن نوزدهم است. البته امکان ایجاد بستر پارترمانند هم هست.

Bois de Vincennes

ترکیب فولی و گرتو یک ابداع رمانتیکی در
دریاچه Daumensil

Bois de Vincennes

مناظر رمانتیکی قرن ۱۹ که با مناظر پیکچرسک قرن ۱۸ شباهت دارند.

ترکیب رنگی درختان اقتباس از باغ ژاپنی

بسترهای گلکاری متفاوت

رمانتیک گرایي باغ‌سازان انگلیسی و فرانسوی

الگو برداری و اقتباس از عناصر رمزآلود باغ‌سازی
رنسانسی یا شرقی در جهت بیانی احساس برانگیز و
رمانتیک.

غار مصنوعی در پارک «ونسن»، رمانتیسیم قرن نوزده (Grotto (artificial Cave)

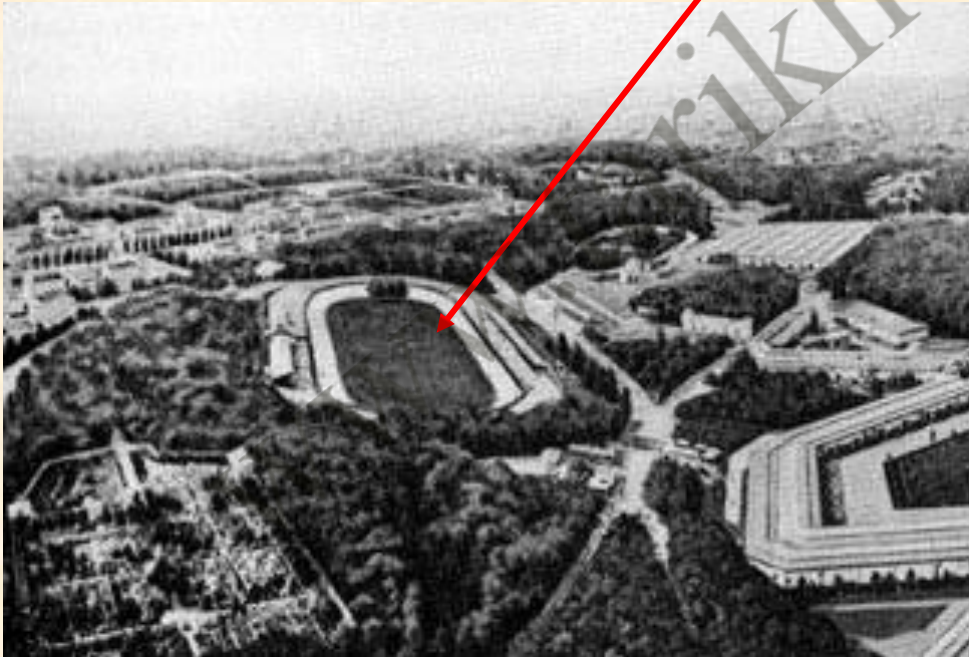
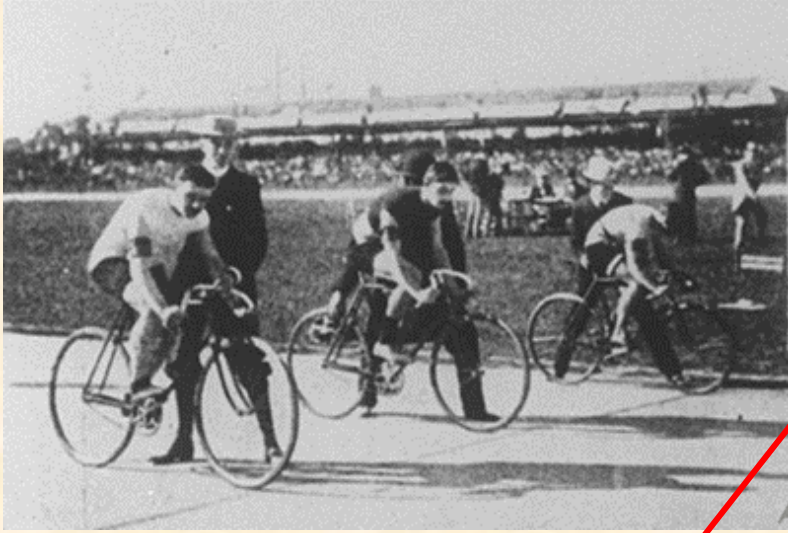

Grotto

این نمونه غار مصنوعی بدون آب که به صورت معبر است، می‌تواند گرده برداری از باغ چینی باشد

نقشه و عکس‌های قرن و ۱۹ و معاصر از هیپودروم پارک «وَنسن»
«هیپودروم» یا میدان سوارکاری یا دوچرخه‌رانی پارک که ۴۰۰۰۰ نفر را در خود جای می‌دهد.

هیپودروم پارک «ونسن»

مدرنیزه شده، شامل رستوران، جایگاه تماشاچیان و پیست مسابقات دوچرخه و میدان سایر مسابقات.

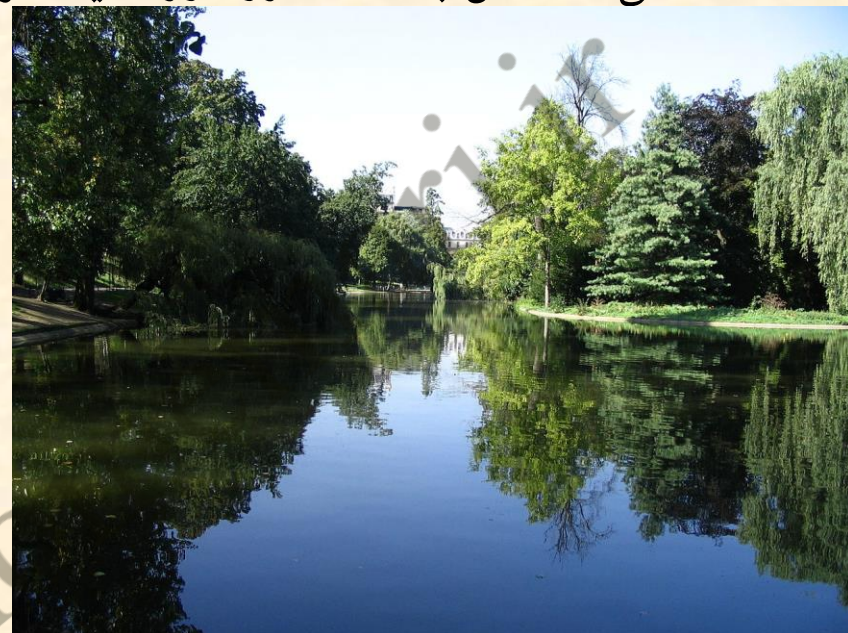

هیپودروم پارک «وَنسن» و انواع مسابقات سواری در آن

دریاچه‌ها: دریاچه «مَندِه» تصاویر راست و «مینیمه» تصاویر چپ (پارک دریاچه‌های متعدد دارد).

نقاشی‌ها متعلق به ۱۸۶۰ دوره رومانتیک‌گرایی قرن ۱۹ (عکس‌ها معاصر هستند و تغییری حاصل نشده)

جمع‌بندی

تمرین دانشجویان

- در باره خصوصیات زیبایی شناسی باغ‌های رمانتیک و باغ‌های پیکچرسک، تشابه‌ها و تفاوت‌ها کدامند؟
- در باره خصوصیات مشترک یا متفاوت پارک‌های عمومی قرن ۱۹ با پارک‌های خصوصی اشراف قرن ۱۸ از نظر زیبایی شناسی و نیز کارکردی و موقعیت مکانی؟
- تجهیزات پارک‌های عمومی؟ چگونه خدماتی را به شهرنشینان ارائه می‌دادند؟
- تأثیرات دنیای جدید از جمله علم‌گرایی و تجربه‌گرایی، در پارک‌های عمومی چه نقشی برجای گذاشتند؟

WWW.TARIKHOMEMARI.IR

پایان پارک سازی برای عموم

(بخش دوم، فرانسه در قرن ۲۰ و ۱۹: «۲- پارک های جنگلی حومه»)